

ПРОЕКТЪТ I3E:

Средства за подкрепа на изследванията у нас

В предишните броеве на Computerworld представихме част от най-интересните приложения за иновации, идентифицирани при реализирането на проекта I3E. Една от основните цели на проекта бе създаването на Стратегически дневен рег (СДР) в областта на индустриалната информатика и възрадените компютърни системи. Посочените изследователски теми и тяхната значимост за развитие на иновациите и бизнеса със сигурност не могат да се реализират при липса на условия и инструменти за създаване на иновационна екосистема.

Развитието на иновациите може да бъде стимулирано чрез подкрепа от страна на експериментално развитие и приложни изследвания. Ще представим няколко инструмента за подпомагане на изследванията, както и част от проблемите, идентифицирани в процеса на организирането и провеждането на срещите за създаване на консенсус между участниците в процеса на иновациите (университети, изследователски центрове и институти, малки и средни предприятия, държавни институции, неправителствени организации на бизнеса и др.), организирани с подкрепата на проект I3E.

Национално и европейско финансиране – как?

За периода 2007 - 2013 г. ЕС е планирал да изразходи около €143 млрд. за финансиране на проекти за иновации и научни изследвания. В момента ЕК изготвя финансовата рамка на следващия програмен период. Финансирането се определя въз основа на приоритетите, посочени от "Съюз за иновации", който е част от стратегията "Европа 2020" за стимулиране на растежа и заетостта.

Към момента ако имате планове за изследвания, но предприятието ви е сравнително малко и нямате европейски партньори, на национално ниво съществуват ограничен брой финансиращи фондове, които предлагат разнообразни инструменти в сравнително слабо конкурентна среда. Малките и средни предприятия могат да се обърнат към Националния иновационен фонд. Той е създаден в процеса на присъединяване на България към ЕС с цел повишаване конкурентоспособността на българските предприятия и способността им да устояват на външния натиск. Фондът цели да подобри пазарния резултат за предприятията и за обществото, което на практика означава по-добри цени за високо качество, увеличаване обема на производство, намаляване използването на ресурси и увеличаване на инвестициите в ефективни предприятия.

Европейските технологични платформи (ЕТП) са изцяло нов механизъм за подпомагане на научните изследвания в ЕС. ЕТП са дългосрочни публично-частни партньорства (ПЧП) и се управляват в рамките на структурите, основани на Член 171 от Договора за ЕС. Платформите осигуряват подкрепа за мащабни многонационални научноизследо-

вателски дейности в области от взаимен интерес за увеличаване на конкурентоспособността на европейската индустрия, осъществяват връзка с университетите и научните институции в технологичното развитие. Формирането на ЕТП е иницирано от бизнеса и реализирано с помощта на съответните държави. Понастоящем съществуват над 30 ЕТП, но само няколко са създали инструмент за финансиране на технологичните изследвания – ЈТТ (съвместни технологични инициативи). Към работата на българските фирми от ИКТ сферата директно отношение имат:

- ЕТП за софтуера като услуга: NESSI - <http://www.nessi-europe.com/>

- ЕТП за интегрирани интелигентни системи - <http://www.smart-systems-integration.org/>

- ЕТП за индустриалните, възрадени електронни системи - <http://www.artemis-ju.eu/>

- ЕТП за микроелектроника и нанотехнологии - <http://www.eniac.eu/>

Отражение на ЕТП на национално ниво са съответните за отделните страни Национални технологични инициативи (НТИ) и държавното представителство в т.нар. "огледални групи". Етапът на развитие на националните дейности в рамките на технологичните платформи е много различен за отдел-

ни срещи на заинтересованите потенциални участници за учредяване на Българска технологична платформа. Липсата на държавна политика и инструменти за финансиране на ЕТП в България води до изоставане на страната и бизнеса като цяло от водещите световни технологични тенденции и съответно до изолване на българските фирми от ИКТ (а те са само МСП) от европейските процеси на коопериране и интеграция на изследователския и развоен потенциал.

Финансиране на академични институции

Стратегическият дневен рег, създаден по проект I3E, посочва университетите и изследователските центрове като основополагащи източници за насърчаване развитието на технологиите и генериране на резултати от научните изследвания с потенциал за иновации. За да могат резултатите от изследванията и изобретенията да се превърнат в иновативни продукти и услуги, трябва да се изгради тясно сътрудничество между индустрията и академичните институции.

Един от основните проблеми на съществуващите схеми за подкрепа на иновациите е липсата на допълнително финансиране за дейности, които не са предвидени първоначал-

Технологичната платформа АРТЕМИС работи за развитие на технологиите и иновациите в областта на възрадени компютърни системи. АРТЕМИС е публично-частно партньорство, обединяващо ЕК и 20 европейски страни в АРТЕМИС-СИА, сдружение, което представлява дружества и групи научноизследователски и развойни организации от областта на възрадените компютърни системи в Европа (компани, НИ центрове, университети). Инициативата АРТЕМИС е близо до целите на проекта I3E, тъй като готовността за финансиране на програми е в пряка връзка с набелязаните от СДР изследователски теми: възрадени компютърни системи в сферата на безопасността, управление на персонализирана грижа за здравето, интелигентните дигитални услуги за ускоряване достигането на продукта до пазара, продуктивност и ефективност в производството и логистиката, възрадените технологии за устойчив градски живот, персонализиран дизайн на възрадените системи и др. Кандидатстващите проекти с продължителност над 3 г. представят подробна времева рамка за изпълнение. Бюджетът на АРТЕМИС е 35,1 млн. евро.

ЕНИАК е съвместна инициатива, създадена през февруари 2008 г., за да изпълнява Съвместната технологична инициатива в наноелектрониката – изследователска програма, насочена към засилване по-нататъшната интеграция и миниатюризация на устройствата и повишаване на функционалността им. ЕНИАК е публично-частно партньорство, обединяващо ЕК и 17 европейски страни. Очаква се финансираните проекти да имат продължителност 2 до 3 г. Бюджетът на ЕНИАК е 32 млн. евро.

ните страни. Във Финландия има изградени и ефективно работещи аналози на всички инструментариуми от европейско ниво. Силно са представени местните институти за научни изследвания, университетите и фирмите. В Норвегия има изградена обща национална технологична платформа, която е координиращ орган за няколко ЕТП. По този начин с ограничен ресурс местните научни организации и фирми все пак са активни участници в процесите около ЕТП.

В България няма изградени структури на НТИ. Отделни фирми все пак са започнали и са финансирали собственото си участие в процесите на ЕТП - Sigma Group, Rila Solutions, SmartCom. През последните 2 г. университетите и бизнесът организираха информацион-

но в проекта. В момента изследователските центрове у нас изпитват трудност да се възползват от резултатите от изследователски проекти и да ги превърнат в продукти и услуги. Те само запазват или разширяват знанията в определена област. Често на наша територия не може да бъде създаден иновативен продукт, който да донесе възвръщаемост на инвестицията без допълнителна финансова подкрепа.

Следователно съществуващите схеми за финансиране не биха могли да покрият 100% разходите за изследвания и партньорите трябва да се обърнат към индустрията за помощ. В Австрия се финансират висококачествени изследователски проекти, като освен средства от програми се търси и нефинансовата подкрепа и партньорство от индустрията. Индустриалният партньор участва в процеса, предоставяйки набор от услуги. Така и двете цели са постигнати: освобождаване от собствено финансиране на изследователския партньор, а бизнес партньорът финансира част от изследователските дейности директно и има силен интерес за реализация на качествен продукт.

Инвестиции в научно-изследователската и развойна дейност до 3% от БВП до 2020 г. ще създаде 3,7 млн. работни места в страните от ЕС

Сътрудничество между образованието и бизнеса

За висшето образование в ЮИЕ е президиумът да осигури учебна среда, която да насърчава предприемачеството. За да създадат съвременна предприемаческа култура, университетите трябва да започнат с промени в ръководните си структури и правилата за управление. Университетите и бизнесът трябва да работят заедно в процеса на идентифициране и преодоляване на търсенето на кадри, отговарящи на потребностите на индустрията.

Обучението по предприемачество трябва да бъде изчерпателно и достъпно, като двете страни - университетите и бизнесът - трябва заедно да участват в обучението на специализирани кадри.

Един от най-големите проблеми в момента пред университетите е да осъществят качествен трансфер на знания към бизнеса. За да може този процес да се случва гладко, всеки от университетите и отворените за партньорство предприятия трябва да изградят обща рамка за сътрудничество. Университетите също могат да се възползват от трансфера на знания в обратна посока от партньорствата с малките и средни предприятия. Бъдещите стратегии за управление на интелектуалната собственост трябва да бъдат разработени както от университетите, така и от публичните научноизследователски организации в сътрудничество с индустрията.

В последно време програмите за обмен на кадри набират популярност, но университетите трябва да се стремят към подобряване на мобилността на студентите не само в своите академични среди, а също и към бизнеса. За тази цел позитивите и стойността на мобилността на предприемачи, студенти и преподаватели трябва да е много по-добре формулирана и по-добре акредитирана. В момента е нужно адаптиране на правните рамки с цел улесняване на процеса.

ИТ пазарът има стабилен ръст от около 30% годишно, а страната ни се нарежда трета в света по сертифицирани ИТ специалисти на глава от населението и 8-ма в света от гледна точка на абсолютни числа. Сред ключовите предимства на българската ИКТ индустрия е високо квалифицираната работна ръка, конкурентните цени, много талантиливите младежи и дългогодишни традиции. Положителните фактори за непрекъснатия растеж и стабилно развитие на отрасъла са стратегическото географско разположение и стабилна политическа и макроикономическа среда. ЕС ще насърчава правителствата и промишлеността да увеличат общите инвестиции в научноизследователската и развойна дейност до 3% от БВП до 2020 г. (в сравнение с 2% през 2009 г.). Постигането на тази цел може да помогне за създаване на 3,7 млн. работни места и увеличаване на годишния растеж със €795 млрд. за сектора в страните от ЕС.

ПРОЕКТ I3E - Насърчаване на иновациите в секторите на индустриалната информатика

и възрадените компютърни системи

